

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ulica št. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 109.

Ljubljana, četrtek 14. maja 1936.

Leto II.

Nekatera pot se zdi prava človeku, toda njen konec je pot v smrt.

Svetopisemski pregovor.

Dnevna pratika

Četrtek, 14. maja 1936. Katoličani: Bonifacij. Pravoslavni: 1. maj. Jevrem.

Dežurne lekarne v Ljubljani

Četrtek: Dr. Kmet, Tyrševa cesta; Mr. Trnkoczy, Mestni trg; Mr. Ustar, Selenburgova ulica.

Vreme

Jugoslavija. Delno oblačno v zapadnih krajih in na Primorju. Vedro v ostalih krajih. Temperatura brez znatnih sprememb. Plevlje 2 C, Jaša Tomič 31 C.

Napoved za danes. Vedro na vzhodu, na zapadu mogoče malo dežja. Temperatura se bo dvignila. Sonce vzhaja ob 4.11, zahaja ob 18.58.

Dunajska vremenska napoved. Vreme se bo izboljšalo. Na vzhodnem robu Alp bo še oblačno. Postalo bo nekoliko hladneje.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Četrtek 14. maja: Gozd. Red Četrtek.
Petek 15. maja: zaprto. (Gostovanje v Kranju: Otroci).

OPERA

Začetek ob 20. uri
Četrtek 14. maja: Pesem ljubezni. Red Sreda.
Petek 15. maja: Lucia di Lammermoor. Red Četrtek.

Kino

Sloga: Frankensteinova nevesta.
Matica: Pesem gauča.
Union: Noč v Monte Carlu.
Šiška: Njen največji uspeh.
Ideal: Viktorija.
Kino Ptuj: Stiriji in pol mušketirji.

Borza

Ljubljana, 13. maja

Današnja povprečna vrednost
tujega denarja

	Dinarjev
1 hol. goldinar	29.86
1 nemška marka	17.63
1 belga	7.52
1 šv. frank	14.27
1 angl. funt	220.00
1 am. dolar	43.88
1 fr. frank	2.91
1 Kč.	1.83

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.18
1 nemška marka	12.65
1 angl. funt	250.00

Zbirko Narodnih zdravic za moški zbor, ki jih je nabral in priredil Ljudevit Zepič, umetniški vodja in učitelj znanega in priljubljenega slovenskega vokalnega kvinteta, je pravkar izšla v založbi Glasbene Matice ljubljanske. Zbirka obsega 7 pesmi in sicer: Slovenec Slovenca vabi, Ena kupica, Oj preluba vinska trta, Ljubezen večna ustvarja vse, Zmeraj se veselim, To žlahtno vinsko kapljico, Triki, triki! Saj ga je še več. Zbirka je izdana v partituri v priročni žepni obliki in stane 10 Din. Naroča se pri Glasbeni Matici v Ljubljani.

Resnični Tarzan — Izdajalka souvažnika države — Ciganska kri — Boj pri kuluku — Stavka v tovarni Tivar — Nevikhte pustošijo — Tajna smrti — Skrivnosti bridke spovednice — Mladoleten ubijalec

Vlada levičarjev

tudi v Španiji — Predsednik Chiroga

Madrid, 13. maja. d. Dosedanji notranji minister in minister za javna dela Casares Chiroga, ki mu je bil poverjen mandat za sestavo nove vlade, je objavil nocoj sestavo svojega novega kabineta:

Predsednik min. sveta in minister vojske: Casares Chiroga;

zunanj minister: Augusto Barcia;

minister mornarice: Hoze Giral;

notranji minister: Anoles;

minister za javna dela: Antonio Velas;

minister za prosveto: Barnes;

minister za finance: Enrico Ramos;

minister del: Luio Esquera;

minister za trgovino in industrijo: Alvarez Buila;

minister za pravde: Garzon Blasco;

minister pošte in telegrafa: Luiz Funez.

Dalje je v novem kabinetu tudi minister Gine de los Rio.

Sestava nove vlade je slika predhodni. V glavnem prevladujejo republikanski levičarji. Vlada se je razširila z vstopom stranke Esquere.

Sankcije je treba takoj ukiniti sicer bo Mussolini razbil Društvo narodov

Bern, 13. maja. r. Tukašnji »Berni Tageblatt« piše, da je polnoma jasno, da je britanska diplomacija doživela krasen poraz v Abesiniji. Sedaj Anglija še bolj sili, da se ustvari sodelovanje evropskih sil, ki pa se brez Italije ne more niti zamisliti. posebno odkar je postala svetovna sila.

Da pa bo Italija pristala na sodelovanje, je treba brez nadaljnje ga ukiniti sankcije, ker se bo sicer število držav, ki bodo postale nerazpoložene do Zenevske institucije, znatno povečalo, in bo sledil popoln polom DN. Mussolini bo zadal tedaj smrten udarec DN.

V četrtek in petek, vsakokrat ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Frankensteinova

BORIS KARLOFF v svoji najnapetější in najgrozovitejši vlogi.

Ker predvajamo ta film le 2 dni (tedaj le 6 predav) naprošamo cenj. občinstvo v njih lastnem interesu, da si vstopnice nabavi v predprodaji!

nevesta

KINO SLOGA

TELEFON 27-30

Borba med Židi in Arabci v Palestini

Jeruzalem, 13. maja. z. Vrhovni komisar za Palestino sir Austen Waucoup je izjavil, da bo odobril del prošelj za naselitev Židov v Palestini. Protižidovski elementi so radi tega sklenili, da bodo razširili propagando tudi izven Palestine.

Centralni arabski odbor v Palestini je poslal nato agitatorje v Irak, Egipt. Sirijo in Maroko, da tam vrše propagando v korist palestinskih Arabcev, kakor tudi, da organizirajo demonstracije proti Židom, a posebno proti novemu naseljevanju Židov v Palestini.

Kakor poročajo, je od početka neredov pa do danes bilo aretiranih okoli 650 oseb, ki so vodili razne demonstracije, oziroma povzročale nered.

London, 13. maja. n. Vrhovni komisar Palestine je včeraj imel govor v jeruzalemskem radiu na arabsko prebivalstvo, v katerem

je opozoril, da bo vlada vsak poskus izzivanja neredov udušila in strogo kaznovala krivce.

Čete, ki so bile poslani iz Egipta, da naredo red v Palestini, so naredile gotov vtis na vodje arabskih upornikov. Vodjem upora bo zelo težko sedaj zapustiti svojo pot, ki jo mislijo doseči potom uporov in po kateri so dosedaj hodili, ker bi s tem izgubili mnogo pristašev. Včeraj so vodje teh nemirov zaman poskušali, da nagovorijo Arabce v Haifi k neredom. Pred hišo predsednika občine v Haifi je eksplodirala bomba, ki pa ni napravila škode. Radi ostrih mer angleških oblasti bo kmalu vzpostavljen mir.

Aloisi doma

Rim, 13. maja. i. Danas je došel iz Zeneve baron Aloisi in italijanska delegacija.



Volde Mariam, abesinski delegat pri Društvu narodov.



Baron Aloisi, vodja italijanske delegacije, ki je demonstrativno zapustila Zenevo.

Newyork, 13. maja. k. Po neki vesti se doznava, da se namerava DN razpustiti v trenutku, ko Italija izstopi iz njega. Takoj ko bi bil javljen uradni izstop, bi se sestaj svet DN, kjer bi se še izvršili zaključni »računi«. Razpustitev DN bo v tem slučaju razglasil glavni tajnik DN Avenol.

Badoglio hvali

Addis Abeba, 13. maja. a. Maršal Badoglio je pregledal oddelke italijanske in domorodne vojske, ki šteje 30.000 mož. Badoglio je jezdil na krasnem konju. Imel je tudi govor na vojske ter jih pohvalil za junaška dela v zadnji borbi.

Glas ima prijatelje
Glas ima souvažnike

Razgovori s čitatelji

O tem in onem

Ljubljana, 13. maja.

Zboljševaven sveta:

Vi pišete: »Če bi bil jaz na tem in tem mestu, pa videl, da se ne dá nič napraviti, bi kratkoma vzela klobuk in šel. Pa vi gospodje sami delajte, jaz ne bom nosil odgovornosti!«

»Prijatelj, takrat ko bi bili vi na tem in tem mestu, bi prav gotovo ne napravili tako. Ker od zgoraj dol bi vi na vse skupaj drugače gledali, kakor pa gledate zdaj od zgoraj gor. In tisto o odgovornosti bi vas tudi minilo. Če kdo postavi koga na kako mesto, je on zanj odgovoren. Tako je vsaj splošno naziranje dandanes. Spominjamo se, da je pred leti neki minister odgovoril deputaciji kmetov na neke pritožbe: »Za te davke je glasoval tudi vaš poslanec. Zakaj ste ga pa izvolili? Jaz ga nisem!«

V nekem okraju so kmetje štiri leta preklinjali svojega poslanca in grozili, da ga premlatijo, če se še kdaj prikaže, — pri novih volitvah so pa spet zanj glasovali. Ali je mož za to kaj odgovoren?

Ljudje imajo vedno take razmere, kakršne zaslužijo, je zapisal velik nemški filozof.

In o Metternichu, predmarčnem avstrijskem kanclerju sta gotovo že kaj slišali, prijatelj? Ta je dejal, ko so mu povedali, da ves Dunaj nanj zabavlja: »Naj le zabavljajo! Saj Dunajčani boljšega moža od mene niti ne zaslužijo!«

Premišljevacu:

Prijatelj, vi pravite, lahko je tisti, ki so zgoraj. Tisti spodaj pa morajo zdržati najtežji tovor.

Res je to. Ampak zato je pa spodaj tudi veliko varnejše kot pa zgoraj. Zgoraj moraš zmeraj paziti, da dol nepadeš.

Tako se vse nekako zgodi, prijatelj. Lahko ni dandanes nobenemu.

Nekemu dopisniku iz drugega tabora:

Da pride do medsebojnega zaupanja, o katerem je govoril tudi g. minister dr. Korošec, je po naših mislih predpogoj: medsebojno spoštovanje. Zato pa je treba prenehati z rekrutacijami iz preteklosti.

Ko je prišel na vladu g. Jeftić, je neki list pisal:

»... Vse resne stranke v naši državi so za Jugoslavijo, za njeno nacionalno in državno okrepitev... To je slovesno izjavil tudi sedanji predsednik vlade. Klicanje starih senc in duhov, kakor v coprnških romanjih, ni ne državniško ne sodobno in kdor se s tem peča in skuša na tem zidati... ni še dorasel za novi čas in razmere. V smislu... programa Jeftićeve vlade je, da naš dom temeljito prezračimo... Nihče ne želi biti edini gospodar v Sloveniji. Vlada naj demokratično, soglasje

JNS zopet na delu

Priznanje hrvatskega vprašanja — Proti centralizmu

Vodstvo Jugoslovanske nacionalne stranke, ki je pod predstvom Nikole Uzunovića zborovalo nekaj dni v Beogradu, je izdalo proglas, v katerem se med drugim poudarja:

Razmere v državi, ki se na žalost razvijajo proti temeljnemu načelom, na katerih je bila Jugoslavija ustvarjena, silijo JNS, da bolj aktivno poseže v politično življenje in da z obnovljeno močjo brani načela manifesta, ki je bil izdan 6. januarja. V ta namen je stranka izmenjala svoje statute in osnovala akcijski odbor ter bo kmalu sklicala kongres stranke, na katerem bo razpravljala o vseh načelnih vprašanjih.

Nacionalizem JNS

V proglasu stoji nadalje, da program JNS docela ustreza načelom prave nacionalne in državne politike. JNS je osnovala svoj program na misli jugoslovanskega nacionalizma in unitarizma. Nacionalizem JNS pomeni, da je JNS trdno na stališču, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod in da se mora na tej podlagi razvijati vse nacionalno življenje, ker je na tej osnovi Jugoslavija ustvarjena. S tem pa JNS ne zanika svetlih imen ne dobre tradicije posrednih delov jugoslovanskega naroda.

Unitarizem JNS

Je JNS proti federaciji, ki bi razdelila naš narod in državen ži-

velj na plemena in plemenske ednice. Ravno tako je JNS proti centralizmu, ki zavira zdrave sile posrednih delov naroda in posrednih krajev. Unitarizem JNS pomeni, da je državni nosilec ves naš narod in da se državna politika ne sme voditi pod vplivom enega dela naroda ali ene pokrajine, kakor se nobene del naroda in nobena pokrajina ne more otresti svojih obvez in dolžnosti do celote. V skladu s temi načeli je treba državo notranje urediti po sistemu najširših samouprav in navedekosežnejše dekoncentracije, obdržujoč centralno oblast za tiste posle, brez katerih državna celina ne more živeti.

Svoboda tiska in tajne volitve

Pravilna in realna jugoslovanska politika more odstraniti glavne vzroke nezadovoljstva hrvatskega dela našega naroda in nezadovoljstva v drugih delih naše države. JNS je tudi za rešitev hrvatskega vprašanja v okvirju načel narodnega in državnega edinstva. V proglasu stoji nadalje, da se JNS bori za svoja načela na legalni podlagi. JNS se zavzema, da se izda zakon o tisku ter zakon o društvih, zborovanjih in dogovorih ter nov volilni zakon s tajnim glasovanjem, ki naj velja tudi za banovinske in občinske volitve.

S turneje ljubljanske opere po Dalmaciji

Slovenska opera v Splitu

V nedeljo so slovenski gostje imeli tu poslovljni dve predstavi, »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron« in »Manon«. Pri obeh je bilo gledališče nabito polno.

Na koncu predstave je začel g. Peček deliti v parterju srca iz leca, pa je navalila nanj taka množica otrok, da so ga čisto obsuli in prevzeli njegovo »bogastvo«.

Pri večerni predstavi so imeli Slovenci malo smole. Sredi predstave je moral namreč g. Stritofa zamenjati pri dirigentskem pultu g. ravnatelj Polić.

— in v Šibeniku

V ponedeljek so nastopili slovenski gostje iz ljubljanske opere v našem mestu, ki ostanejo tu menda do srede. Vprizorili so najprej »Lucijo di

Pride! Šlager opereta Pride!

NA LEPI PLAVI DONAVI

Premiera v soboto
V KINU SLOGI

vseh pametnih in poštenih ljudi, ki imajo svoje nazore, programe in smernice zato, da koristijo skupnosti, ne pa samo eni stranki.«

Danes pa ta isti list zabavlja na prejšnji režim, da se vse kadil! Kaj se to pravi? Po tej poti ne pridemo nikoli do medsebojnega zaupanja.

2. septembra do 12. septembra in X. od 13. septembra do 23. septembra. Člani Slovenskega planinskega društva, ki se hočejo udeležiti enega izmed teh izletov, naj se prijavijo obvezno SPD v Ljubljani vsaj 15 dni pred odhodom parnika in navedejo, kateri skupini izletnikov se žele pridružiti. Za planince pridejo predvsem v poštev prvi trije izleti, ko še ni prevroče, in je poset planin v mesecu juniju ob Jadranu najlepši.

— **Umrli so:** v Ljubljani ga. Marija Seliškar, vpokojenka tobačne tovarne in mati ljubljanskega požarnega čuvaja. Pogreb bo 14. t. m. ob pol 3. z Vidovdanske ceste 9.; V Seničici pri Medvodah ga. Marija Sušterčič; v Bobinski Bistrici ga. Ivanka Ravhek; kar. Demšar. N. v m. p. Poročalim naše sožalje.

— **Odlikovana sta** z redom Jugoslovanske krone drugega razreda divizijski general Čedomir Jovanović in z zlato kolajno za vestno vršenje službe nižji vojni uradnik II. razreda topniško tehnične stroke Mijo Fuk.

— **Odvetnik dr. Jakob Petrovič** je vpisan v imenik advokatov s sešezem v Ljubljani, Dalmatinova ulica 11.

— **Osebnosti.** Ze redne učitaje na meščanskih šolah so imenovani: na 2. meščanski šoli v Ljubljani Viktor Rom; na moški mešč. šoli v Mariboru Franjo Haberman; na mešč. šoli v Novem mestu Alojzija Rus; na mešč. šoli v Slovenski Bistrici Josip Rupnik; v Šoštanj Marija Straus; v St. Vidu Marija Bandel, vsi diplomirani slušatelji nižjega tečaja višje pedagoške šole.

— **Na binkoštno nedeljo** v Postojno. Prijave za ta izlet sprejema Putnik v Ljubljani za nebotičnikom do 25. maja.

— **Starši, Ljubljance!** udeležite se javnega zborovanja staršev, ki se vrši v četrtek 14. t. m. ob pol 19 uri zvečer v Mestnem domu na Krekovem trgu. Razpravljali bomo o podražavljenju mestne ženske realne gimnazije in o prenapolnjenosti na srednjih šolah v Ljubljani.

— **Ljubljanski Sokol** naznanja, da bo javni nastop društvenega jezdnega odseka dne 1. junija na letnem telovadišču v Tivoliju. Pri nastopu sodeluje fanfara jezdnega odseka. — Na kresni večer 23. junija pa bo na letnem telovadišču telovadni nastop ob bengalični razsvetljavi in umetnem ognju. — Po telovadbi se vrši kresna veselica.

— **Mestno poglavarstvo** v Ljubljani razpisuje oddajo košnje ob sledečih mestnih potih in cestah prvega reda: 1. Cesta dveh cesarjev. 2. Pot na Rakovo jelšo, od mitnice do Črnočevca. 3. Izanska cesta. 4. Peruzzijska cesta. 5. Črnočevska cesta. 6. Orlova ulica in livada. 7. Galjevska. 8. Jurčkova pot do Izanske c. do Peruzzijske ceste. 9. Knezov Stradon. 10. Hauptmanca. 11. Opekarska cesta. 12. Cesta na Loko. 13. Cesta v mestni log. 14. Zeleni pot. 15. Stranska pot. 16. Jelovškova ul. Poleg naštetih potov se bo oddalo v najem tudi 2 travnika ležeča ob poti na Rakovo jelšo in sicer eden tudi v izmeri 18812 m², drugi v izmeri 28969 m² in košnjo travnikov na Grajski planoti v skupni izmeri 8842 m². Vse podrobne informacije se dobi med uradnimi urami v mestnem gospodarskem uradu soba št. 16, kjer je vložiti tudi pravilno takšne ponudbe do 15. t. m.

— **Umrli sta** v Čretu št. 53. portir, 49-letni Maks Zupanc, v celjski bolnici pa 81-letni Franc Vošč, posrtnik iz Trbovelj pri Braslovčah. Oba naj počivata v miru!

Lamemor, za slovo pa nam uprizaro »Travato«.

Šibenčani so popolnoma napolnili gledališče in upamo, da je na obeh straneh vladalo zadovoljstvo. Ljubljanski gostov smo iz srca veseli in le želimo, da bi se taka turnejska gostovanja stalno ponavljala vsako leto.

Dnevna kronika

— **Gospod Medič Franc**, posestnik in meščan ljubljanski, je ob priliki svoje osemdesetletnice izročil predsedniku mestne občine znesek tisoč dinarjev za mestne reveže, za kar mu izreka mestno poglavarstvo najlepšo zahvalo.

— **Izleti planincev vzdolž Jadranske obale.** Dubrovačka paroplovna družba bo dogovorno z Zvezo planinskih društev Jugoslavije priredila od 31. maja t. l. dalje 10 (desetdnevni) izletov s parnikom »Pelješac« vzdolž Jadranske obale. Parnik bo na progi od Sušaka do Kotora pristal v raznih krajih, ki so izhodišča za izlete planincev v gore ob Jadranu. Tako n. pr. se iz Starega grada lahko povzpnejo na Velebit, iz Makarske na Bikovo, iz Risna na Orjen, iz Bara na Rumijo. Pri povratku iz Kotora proti Sušaku je dovoljena enkratna prekinitev vožnje v Dubrovniku ali na Hvaru na ta način, da dotični potnik nadaljuje vožnjo do Splita, Šibenika ali Sušaka v roku 14 dni s poljubnim drugim parnikom Dubrovačke plovnice. Izleti s parnikom »Pelješac« so nameravani v sledečem času: I. od 31. maja do 10. junija, II. od 12. junija do 22. junija, III. od 24. junija do 4. julija, IV. od 5. julija do 15. julija, V. od 17. julija do 27. julija, VI. od 29. julija do 8. avgusta, VII. od 9. avgusta do 19. avgusta, VIII. od 21. avgusta do 31. avgusta, IX. od

Mladoleten ubijalec

Pijane priče

Celje, 13. maja.

Ludvik Marčič je bil rojen 13. julija 1915 v Cadrnanu in je delavec v Oplošnici pri Konjicah. Majhen in slaboten je še, bil pa je že dvakrat kaznovan, prvič na devet, drugič pa na dvanaest dni zapora. Solznih oči, dolgih las in v rjavem suknjiču sedi na zatožni klopi.

Priznava, da ga je ...

Dne 13. aprila so nekateri fantje prišli pri Janezu Pišotku v Okoški vasi. Bil so to obtoženi Marčič Ludvik in Jože Brglez, Jurij Robida ter Janez Naveršnik, kasneje je prišel pa še Ivan Leskovar. Vsi so v dobrem razpoloženju prepevali, le tu in tam je padla kaka izjavalna beseda. V mraku okoli 19. ure so se fantje pričeli razhajati, pri čemer sta se Matija Leskovec in Jože Brglez držala okrog pasu, na pragu pa oba padla na tla. V šali sta se pričela prerivati in metati. Tudi med ostalimi se je začelo prerivanje. Ko so šli dalje mimo čebelnjaka in vrt na cestno križišče, je Ludvik Marčič z nožem zabodel nad desno uho 26letnega Matija Leskovarja, nato pa še dvakrat v desno stran hrbta in enkrat v trebuh. Leskovarju je prišla iz ran takoj bruhati kri in namah je na cesti nastala cela luža, ko so Leskovarja zamesli v Pišotkovo hišo, m uizprali poškodbe, ponoči pa zapeljali v mariborsko bolnišnico, kjer je zjutraj vsled prerezane žile odvodnice umrl. Obdolženi Marčič pravi, da mu je jako žal, da je to storil, pripominja pa, da je na Leskovarja imel veliko jezo, ker ga je bil večkrat pretepaval. Njegovo smrt je vzel z obžalovanjem na znanje.

„Smrdi za vami kot iz soda“

Ves potek žalostnih dogodkov sta morala kot prič izpovedati tedaj navzoča Robida Jurij in Jože Brglez. Na veliko začudenje sodnikov sta se pa prizibala precej pijana in blatna v razpravo dvorano. Vi ste pa pijani — opozarja Brgleza državni tožilec. Brglez se poskuša delati treznega ter pravi, da je tak le od dela in slabo prespane noči, saj je moral že ob 3. zjutraj od doma in po v Celje. Pravtako je tudi priča Robida, razmršenih las in kalnih oči. Sodniki že razmišljajo, kaj bo z njima storiti, končno pa sta le bila oba zaslišana, povedala pa nista nič posebnega.

Letos

že 40 takih primerov

Med dolgotrajnim posvetovanjem sodnikov je Marčič skesano zajokal. Obe priči pa ga iz dvorane izza klopi bodrita, da naj sodnike prosi, ker je bila pač nesreča. Marčič res obljublja, da ne bo nikdar več kaj takega storil, državni tožilec mu pa pojasnjuje, da je njegovo dejanje silno podlo in pravi, da se koljejo le svinje, ne pa ljudje! Obsojen je bil, Ludvik Marčič na tri leta robije, 600 Din povprečnine, katere se ob enem oprosti, odvzame se mu tudi nož in moral bo prestatiti tudi prejšnjo kazen 12 dni, katero je bil dobil pogojno. V obrazložitvi razsodbe pripominja s. o. s. dr. Mrak, da imamo letos že kakih 40 slučajev težkih telesnih poškodb s smrtnim izidom. Marčič je po oklevanju naloženo mu kaznen sprejel.

Za poškodbo roke 1 leto

Celje, 13. maja.

Na okrožnem sodišču so se morali danes zagovarjati 24letni posestnikov sin Franc Žaberl, 26letni posestnikov sin Jože Volovšek, in njegov brat, 24letni Rudolf Volovšek. Vsi trije so doma iz Brezja p. Sv. Štefanu nad Šmarjem. V vinjenosti so zvečer 29. januarja pri kozolcu posestnika Josipa Plevčaka v Brezju napadli Franca Čretnika ter ga obdelali z ročicami. Poleg več lažjih poškodb mu je zlasti Franc Žaberl prizadejal precej ostre, tako da mu je zlomil levo podlaktico, ki se mu je zdrobila na štiri dele.

Radi takih poškodb je postala Čretnikova roka v komolcu trda. Mimogrede je še Volovšek Rudolf z nožem lažje poškodoval nekega Franca Sivka. — Obsodba: Žaberl Franc, eno leto strogega zapora, 600 Din povprečnine, 2500 Din za bolečine in 2000 Din na zaslužku Franca Čretniku ter bolnišnici 510 Din. Rudolf Volovšek pa na en mesec strogega zapora, 200 Din povprečnin in 400 Din za bolečine Franca Sivka. Jože Volovšek pa je oproščen.

Tajna smrti Ane Škorbutove

Maribor, 13. maja.

Svoječasno smo poročali, da so na pogorišču hiše posestnika Škorbuta v Zg. Polskavi našli na podstrešju obešeno na tramu truplo posestnice Ane Škorbutove, ki pa je bilo precej ožgano. Najprej so domnevali, da je bil izvršen zločin, nato pa so sklepali, da je Škorbutova najprej zanetila požar, nato se

pa obesila na podstrešju. Pri taki ugotovitvi bi tudi ostalo, ko bi se ne pojavili sumljivi znaki, ki so napotili oblasti, da so pričele s podrobno preiskavo, ki naj ugotovi, ali se je Škorbutova usmrtila sama, ali pa je bil nad njo izvršen zločin.

Vsekakor pa je za sedaj grozovila smrt posestnice Škorbutove še zavila v veliko tajno. Dosedanja preiskava je ugotovila zanimivo značilnost, da se je prišlo na podstrešje Škorbutove hiše samo z lestvijo, ki jo je bilo treba prisloniti. Po požaru lestve niso mogli najti, izključeno pa je tudi, da bi lestev zgorela. Verjetno je torej, da je nekdo Škorbutovo izvalil na podstrešje, jo tam umoril in nato še obesil. Da bi zabilisal za seboj sledove, je nato zažgal hišo. Gasilec je uspelo da je bil požar omejen in da truplo Škorbutove ni popolnoma zgorelo.

Nevihite pustošijo

Maribor, 13. maja.

Pretekli ponedeljek popoldne, ko je bil v Mariboru le pohleven naliv, je preko Slovenskih goric, Dravskega in Murskega polja divjala silovita nevihta. Po močnem naliwu, ki je poplavljal polja in travnike, se je vsula debela toča, ki je napravila občutno škodo sadnemu drevju in setvi. Nevihta pa je pretrgala tudi več telefonskih vodov in tudi tu povzročila precejšnjo škodo. Ponekod je udarila strela, ni pa zanetila nikakega večjega požara.

Direktor potujočega gledališča igralec:

— V novi igri boste igrali ameriškega multimilionarja, ki razmetava svoj denar takorekoč skozi okno. Upam, da vam bo vloga prijala?

— Sijajno bi mi prijala, če bi mi gospod direktor dal pa sto dinarčkov predplačila, da bi se lahko vživel v to vlogo!

Gostilna FLAJS CIRIL - Tržišče-Dul

se priporoča cenj. izletnikom pri ogledu nove proge Št. Janž-Sevnica. Priznani dolenski cviček, mrzla in topla jedila vedno na razpolago. Za izletnike cene s popustom.

Rektor akademikom

V solidnem delu bodo akademiki deležni pomoči in podpore akademske oblasti

Ljubljana, 13. maja

Rektor ljubljanske univerze je naslovil na akademike take proglas:

Gospodje akademiki!

Sedaj, ko so se na univerzo vrnile — prepričan sem, da trajno — normalne razmere ter ste vsi zopet s prejšnjo vneto posvetili znanstvenemu delu, je moja iskrena želja nasloviti na Vas nekaj besed.

Potek dogodkov zadnjega časa Vas je brezdvomno poučil, da se s sedstvi, kakršna so se uporabljala, ne dajo doseči nikaki uspehi, pa naj so Vaše težnje po izboljšanju tega ali onega še tako opravičene. Uporaba takih sredstev ne koristi nikomur, škoduje pa izključno le Vam samim, ki Vam gre s tem mnogo predragocenega časa v izgubo. In poleg tega se vmešajo v stvar, gotovo proti Vaši volji in proti Vašim intencijam, kvantni politični vplivi, za katere ne sme biti prav nobenega mesta na univerzi, ki mora služiti

ti samo znanosti in ostati slej ko prej izven območja izpreminjave dnevne politike.

Slišim, da se sedaj sestavljajo med Vami komisije, ki naj na soliden način pripomorejo k rešitvi vseh perečih vprašanj, katere Vas danes teže. Odobravam v polni meri tak način Vašega postopka, ki edini omogoča prijateljsko sodelovanje med Vami in univerzitetnimi oblastmi in ki edini more pripeljati do resničnih uspehov. Na tak način boste pa tudi sami najučinkoviteje zavrnila očitke, da ima ali je imela Vaša akcija politično ozadje in tendenco.

Za tako seriozno in smotreno delo Vas zagotavljam svoje najizdatnejše pomoči in ne dvomim, da boste pravtako našli največjo podporo pri vseh drugih univerzitetnih, pa tudi pri vseh izvenuniverzitetnih faktorjih. Rektor: Samiec, s. r.

Čitajte „Glas naroda“

Stavka v tovarni Tivar

Varaždin, 13. maja.

Kakor je znano, delavstvo in uradništvo velike tekstilne tovarne že 14 dni solidarno stavka. Uprava tovarne je sporočila stavkujočim, pod kakšnimi pogoji bi se začela z njimi pogajati za sporazum. Uprava tovarne je sporočila delavcem:

1. da se ne more pogajati, dokler ne gredo vsi delavci na delo, ker so pogajanja pod pritiskom štrajka nemogoča;

2. ako se delavci povrnejo na delo, bo uprava stopila v stik s predstavniki delavcev ter z njimi izdelala načrt za kolektivno pogodbo ter bo ugodila željam delavcev do skrajne mogočnosti. Uprava naglašuje, da bo plačala delavce bolj ugodno kakor slične tovarne v državi.

3. sklepanje pogodbe s katerokoli organizacijo delavcev odklanjamo, ker je več takih organizacij. Če bi sklenili pogodbo z eno izmed organizacij delavcev, bi lahko prišla nato druga, ki bi stavila drugačne zahteve. Takemu licitiranju se hočemo izogniti.

Ljubljanski Sokol priredi v nedeljo 17. t. m. pešizlet skupno z bratskim društvom Borovnica, Brezovica, Horjul, Kozarje, Notranje gorice in Presejce v Podsmreki pri Dobravi. — Prigrizek je vzeti s seboj, ker bo dveh urni odmor v prosti naravi. — Zbor članstva in naraščaja ob 12. uri na vrtu Narodnega doma. Odhod točno ob pol 13 uri; povratek ob 19. uri. — Članstvo v kroju; kdor nima kroja, naj se udeleži izleta v civilni obleki z znakom. — Izlet se vrši le ob lepem vremenu.

Pride! Šlager opereta Pride!
NA LEPI PLAVI DONAVI
Premiera v soboto
V KINU SLOGI

Maribor

m— Najedno gledališče. Četrtek, 14. maja ob 20.: »Tuje dekle« Red B.

m— Protituberkulozni teden bo v Mariboru izveden v dneh od 17. do 24. tm. v zelo velikem obsegu. Prirejane bodo razne nabiralne akcije, v obeh mariborskih kinih pa bodo obiskovalci morali doplačati za vsako vetopnico po en dinar. Vršilo se bo tudi več predavanj.

m— Cesta Maribor-St. Ilj se bo pričela v kratkem urejevati. Sedaj je na razpologo znesek 1.420.000 dinarjev, ki bo zadostoval za najnujnejšo ureditev. Z delom bodo pričeli nekaj tednov po razpisu za oddajo del.

m— Filmski zvezdnik v Mariboru. Pretekli ponedeljek popoldne je prišel v Maribor znani današnji filmski igralec Leo Slezak. Na poti v sončno Dalmacijo, se je samo za par ur ustavil v Mariboru in so prišli izbrabiti nekateri filmski prijatelji, ki so dobili od umetnika avtograme. Slezak je bil vzhvičen nad lepo lego in snažnostjo Maribora.

m— Ubijalec sedijo. Mariborski kazenski senal je obsodil 25-letnega delavca Alojza Žinka iz Ormoža na 3 leta in 15 dni strogega zapor, ker je 29. marca tl. z nožem do smrti zabodel delavca Marka Stevana. Zločin se je zgodil po neki gledališki predstavi, ki je bila v okolici Ormoža. Ubijalec se je zagovarjal, da je dejanje izvršil v silobranu.

m— Ljudje obupujejo. V torek zjutraj so našli v Scherbaumovi kolarnici na Aleksandrovi cesti 74. oblečenega na tramu 43-letnega prevoznika kruba Matijo Zupanca. Poskušali so z umetnim dihanjem, vendar je bila pomoč brezuspešna. Vzrok Zupanovega obupnega dejanja ni poznan.

m— Ljubljanska opera bo gostovala v Mariboru 20. in 21. maja z Rossinijevo opero »Seviljski brivci«. Predstave bodo deležni vsi letošnji abonenti, ki bodo razdeljeni v dve skupini. Za gostovanje Ljubljana-nov vlada veliko zanimanje.

m— Sportne novice. V nedeljo 17. tm. bo dopoldne na igrišču ob Tržaški cesti lahkoatletski miting ISSK Maribora. — Popoldne pa bo prav tam prvenstvena nogometna tekma SK Ljubljana: SK Železničar.

m— Otrk pod avtom. Huda prometna nesreča se je primerila v ponedeljek popoldne blizu Hoč. Prevoznik Ozvald Ramskugler iz Celja je z avtomobilom v gručo otrok, ki so se igrali na cesti. Pri tem je prišel pod kolesa neki 10-letni deček, ki je zadobil nevarne poškodbe. Ramskugler je dečka pripeljal v mariborsko bolnišnico, nesrečo pa je javil na policiji.

m— Seštanek Nar. strokovne zveze v Mariboru, bo v nedeljo, 17. tm. ob pol 10. uri dopoldne v društvenih prostorih, Sodna ul. 9./III. Dnevni red: poročilo o skupščini v Ljubljani, kolektivne pogodbe in zakon o minimalnih mezdah ter slučajnosti. Narodno delavstvo se naj sestanka udeležijo polnoštevilno.

m— Otroški balet nastopi v nedeljo 17. tm. popoldne v Narodnem gledališču. Nastopilo bo 35 otrok iz šole znane zagrebške plesalke ge. Mercedes Goritz-Pavelič.

m— Kino. Grajski: »Zasledovanje«. — Union: »Sto dni Napoleona«.

„Glas“ je zabaven

Pereča vprašanja našega šolstva

Razmere je treba urediti in ustvariti pogoje za zdrav razvoj in napredek mladine

Ljubljana, 13. maja.

Baža se konec šolskega leta in z njim mnogo skrbi za starše, mladino in učitelje vseh šol. Kakšni bodo uspehi, ne samo po ocenah v spričevalih, temveč koliko je mladina napredovala v svojem telesnem razvoju in duhovni rasti, se sprašujejo očetje in matere ter vsi vzgojitelji, ki jim je mar napredek naše mladine.

O teh vprašanjih so razpravljali za stopniki staršev na občnem zboru Zveze društev »Šola in dom« in zastopniki vseh vrst šol na anketi o reformi šolstva.

Tehnične ovire vzgoje in pouka

Pri tem so ugotovili nekatere ovire za reden uspeh v naših šolah in zaprosili prosvetno upravo, da išče rešitve ter odpravo naslednjih tehničnih ovir vzgoje in pouka.

V Ljubljani primanjkuje šolskih poslopij za vse vrste šol od ljudske do univerze. Tudi z zgraditvijo bežigradske ljudske šole ne bo rešeno vprašanje prostorov, ker šoli na Grubnu in Vrtaču ne ustrezata zdravstvenim in pedagoškim zahtevam. Od mestnih meščanskih šol nima niti ena svojih prostorov in se morajo vse boriti za vsak razred z ljudskimi šolami, katerimi so pod isto streho. Tako se je že začelo razpravljati, ali naj se v novo bežigradsko šolo vseh tudi II. mestna meščanska šola, ki je sedaj v Bethovnovi ulici v poslopju, iz katerega se je morala neupravičeno izseliti III. realna gimnazija, ker niso prostori primerni za šolo.

Najtežje skrbi povzroča državni prosvetni oblast in banski upravi navaj učencev na srednje šole.

Danes je na I. realni gimnaziji 971 učencev, na II. 1709, na III. 1021, a na mestni ženski realni gimnaziji 705 učenk.

Primerno število učencev

za popolno srednjo šolo je 500-600 učencev, ker se pri takem številu še da voditi in vzgajati mladino in zakon o srednjih šolah je prvotno določal po številu razredov in številu učencev v razredih približno število 800-850 učencev za en zavod kot najvišje, ki se sme dopustiti, ako jih je več, bi se moral zavod deliti. Praktične izkušnje kažejo, da je imel zakonodavec prav, ko je vstavil v zakon te določbe, ki so pa začasno razveljavljene, ker pri sedanjem številu učencev v razredih in v zavodih niso mogoči uspehi v učenju, še manj pa zgojnim oziru. Profesorji ne morejo obdelati snovi, ne izprašati učencev, ki jih mnogokrat niti ne poznajo po imenu, o kakem individualnem postopanju z učenci sploh ni govora. Starši in profesorji tožijo, da ni pravih uspehov. Cesar ne da mladini šola, bi morali dati inštruktorji, za katere pa ni denarja in tako rinejo učenci dalje s pomanjkljivim znanjem.

Edinstven primer

Tudi nova zgradba za III. realno gimnazijo ne bo še rešila prenapolnje nosti, ker sta I. in III. še vedno po številu učencev preveliki.

II. državna realna gimnazija pa je edinstveni primer v vsej državi s žensko realno gimnazijo, ni s tem nič

svojimi 38 razredi in 1709 učenci, večinoma učenkami. To je ravno preveč za dve popolni ženski realni gimnaziji. Ako država prevzame mesto pridobljeno ne upravnno, ne z ozirom na prostor, ker je že tam dovolj učenek za močan srednješolski zavod in bi bila vsaka nova dodelitev učencev v škodo zavodu. Da država prevzame mestno žensko real. gimnazijo pa je je nujno potrebno in pravično, ker mestna občina ne more in ni dolžna nositi tako težkih bremen.

Koliko šol je še treba v Ljubljani

Iz vsega izhaja zahteva, da je nujna preureditev ljubljanskih srednjih šol in sicer potrebujemo tri popolne moške realne gimnazije, ker je na vseh šolah že sedaj čez 2400 učencev ter bi imela vsaka približno po 800 učencev. te tri — všteti dose danjo mestno — popolne ženske realne gimnazije, ki bi imele že sedaj po okoli 750 učenk. Ako se kako ne zavešči ali preusmeri dotok mladine na srednje šole, moramo že danes misliti na otvoritev IV. moške realne gimnazije. Za tri moške in tri ženske real. gimnazije imamo na razpologo štiri poslopja, v Vegovi ulici, na Poljanah, mestno žensko real. gimnazijo in novo bežigradsko, torej bi za reden pouk rabili takoj še dve zgradbi in sicer za eno moško in eno žensko srednjo šolo, ako bi izpremenili poljansko gimnazijo popolnoma v ženski zavod.

Razmere v Mariboru

Glede prostorov imajo v Mariboru prav lake težkoče, ker imata klasična in realna gimnazija po preko 1000 učencev, ter zahtevajo ustanovitev vsaj nižje ženske realne gimnazije, za

Tovarna aluminija v Šibeniku

Šibenik, 13. maja.

Nedavno se je mudila v Šibeniku komisija industrijske družbe »Aluminium« ki hoče zgraditi v Dalmaciji veliko tovarno aluminija, kar je vzbudilo seveda pozornost naših gospodarskih krogov.

Družba je hotela odkupiti tovarno podjetja »La Dalmatienne«. Podjetje pa tovarne ni hotelo prodati, češ da bo začelo v svoji tovarni v Šibeniku izdelovati fosfat. Komisija si je nato ogledala primerne terene v Kninu, ki je pa preveč oddaljen, in v Drnišu, kjer pa ni vode. Zato je najbolj verjetno, da bo družba zgradila novo tovarno v okolici Šibenika.

Tržne cene

Ljubljana, 13. maja.

Danes je bilo zopet na ljubljanskem trgu obilo blaga in tudi ni bilo posebne draginje, sarno — če bi ljudje imeli denar! To je bila parola naših gospodinj. Cvetja je bilo menda največ. Češenj je bilo zopet kar na cente, cene so se pa posebno v jutranjih urah precej svojeglavno držale, nekoliko so pa proti opoldne-

doraščajoča dekleta pa višjo gospodinjstvo šolo, da bi odvrnili žensko mladino od študija na višjih srednjih šolah, ki zanjo ni primeren.

Višje gospodinjstvske srednje šole

Ravno višje gospodinjstvske srednje šole naj bi dale našemu ženskemu na reščaju tisto vzgojo in izobrazbo, ki je njenim naravnim sposobnostim primerna in ki bi ji omogočila uveljavljanje v poklicih, ki so po načinu dela in sedanjem pojmovanju kulturnega življenja namenjeni ženski, kakor vzgojiteljice, zaščitne sestre, voditeljice internatov, socialnih in skrbstvenih ustanov, letovišč, zdravilišč i. t. d.

Za zdravje mladine

Za zdravje naše mladine naj bi skrbeli šolski zdravniki in poliklinike; toda kljub temu, da je toliko brezposelnih zdravnikov, nimamo še nameščenih šolskih zdravnikov, kakor to zahteva zakon o zdravstveni zaščiti učencev in zakon o narodnih šolah.

Učenci srednjih, srednjih strokovnih šol in meščanskih šol plačujejo prispevke za zdravstveni fond, od katerih dobi 65 odstot higienski zavod v Ljubljani, 35 odstot pa gre v Centralni zdravstveni fond pri Hipotekarni banki v Beogradu. V dobi težke gospodarske krize ni primerno, da se zbirajo bogati fondi za bodočnost, ko danes hira mladina in nujno potrebujemo zaščito in pomoč, zato je potrebno, da izposlujemo čimprej ustanovitve šolskih poliklinik v vseh hkrajah, kjer so srednje ali meščanske šole. V tistih krajih pa, kjer je vsaj 400 šolobiskujočih otrok zdravstvene domove, v katerih bi poslovali okrajni, oziroma občinski zdravniki ob določenih dnevih in bi se stalno nameščene zaščitne sestre, ki bi skrbjele za zdravje šolske in predšolske mladine ter bile evetovolke materam pri negi in vzgoji otrok.

To so zahteve staršev glede organizacije šolstva in zdravstvene zaščite mladine, ki so splošne tudi prosvetni upravi.

vu popustile, tako da si dobil že za 6 dinarčkov precej lepe češnje.

Na splošno se pa cene niso dosti spremenile, meso je ostalo, zelenjava mestoma popuša v ceni, posebno salata. Povprečno je sedaj kilogram salate 5.— Din kilogram.

Kupčije je bilo dosti sklenjene, v zadovoljstvo kupcev in prodajalcev. Kmetje niso trdovratno držali cen in tudi naše branjevke in kmetice niso odirale meščanov. Marsikateri-krat je pa tudi kaka gospodinja pogledala malo akozi prste ter plačala malo večjo ceno.

K Skrbniškovega jubileju. 20. maja praznuje zaslužni režiser in igralec ljubljanske drame Milan Skrbinšek 25-letni jubilej dela in uspehov na polju gledališke umetnosti. Za ta svoj veliki praznik si je zbral vlogo Ed. Moulton-Barreta v Besierovi igri »Tirana«. Kot absolventa Ottove dramatične šole na Dunaju ga je takratni intendant Deželnega sodišča v Ljubljani Fran Govekar angažiral za sezono 1909/10. Svetovna vojna tudi njemu ni prizanesla. L. 1919 je organiziral v Trstu Slovensko gledališče in ga sam vodil eno leto. Gostoval je v Zagrebu, Osijeku, Sarajevu itd., bil ravnatelj gledališča v Celju in Mariboru. Vrnil se je v Ljubljano, kjer deluje z velikim uspehom kot režiser in igralec.

Resnični Tarzan

V pragozdovih Salvadorja so ga našli

Romane in filme o Tarzanu, človeku divjine, je zdaj prekosila resničnost. Dežela San Salvador ima še neizmerne, večidel neraziskovane pragozdove in džungle, v katerih razen domačinov, ostanikov nekdanjih velikih indijanskih rodov, živijo samo živali in zverine: jaguari, tapirji, gorski levi, risi, divje mačke in zelo veliko opic.

Skrivnostno bitje

Na parobku pragozda prebiva že veliko let beli naseljenec Don Francisco Javier na svoji haziludnji (farmi). V tej samotni ima stike sa moz, Indijanci, s katerimi živi v dobrem prijateljstvu. Že koncem leta 1934 so mu domačini pripovedovali o nekem skrivnostnem človeku podobnem bitju, ki da se potika po gozdu, se včasih tudi približa kočam, a takoj zbeži, čim zagleda človeka.

Z lasom ujet

Don Francisco sprva tem pripovedkam ni nič prav verjel, a je nekega dne na lovu odkril nenavadne sledove človeških nog in se je nato z nekaterimi prijatelji ki so bili ravno pri njem na obisku, podal iskat tisto neznano bitje. Po desetih dneh iskanja so našli nanj: čepele je na drevesu in ko so se moške približali, se z zverinskimi kriki poganzajo od veje do veje, skušaje pobegniti. Slednjič so ga ujeli z lasom: bil je to 6 let star človek, popolnoma nag, z dolgimi, na hrbet padajočimi lasmi, krempljem podobnimi nohti na nogah in rokah in izredno močnim mišicami. Pihal je in praskal ko divji maček, s težavo so ga ukrotili.

Sprva si niso bili na jasem, da li je ta mali divjak, ki ni znal govoriti besede, ampak je dajal od sebe samo živalske glasove, sploh belokožec. Njegova polt je bila temna od sonca in umazano-sti. Don Francisco ga je zaenkrat vzel v svojo hišo, kjer so ga temeljito skopali, pri čemer se je mali Tarzan branil na žive in mrtev. Ko je bilo prano, so mogli ugotoviti, da je v resnici otrok belih staršev.

Neukrotljivi divjak

Don Francisco je nameraval najdenčka obdržati v hiši in ga vzgajati; a to se je izkazalo kot preveč težavno: Tarzan ni pustil nikogar blizu, branil se je vsakega oblačila, ni maral kuhanih jedi, ampak jedel samo surove sa-

deže. Spal je samo na prostem, ali v travi ali na drevesu, in ni se bilo mogoče z njim kako sporazumeti.

Pa se je Don Francisco z mamil divjakom popeljal v Salvador na policijsko direkcijo. Policija se je zamarala trudila doznati dečkovo identiteto. Staršev ni bilo mogoče najti. Čez čas so dečka, ki so ga krstili na ime Ruben Marroquin, oddali v vzgojevališče profesorja Ramureza Chulo, ki je eden najboljših pedagogov v deželi.

Palica pomaga

V zavodu so imeli s Tarzanom veliko težav. Slej ko prej se je branil jesti kaj drugega, kakor mangove sadeže in banane, ki jih je, če jih ni dobil, kratkoma šel krast. Noč in dan se je klatil zunaj in se nikakor ni hotel sprijazniti s tovariši; lotil se je vsakega z divjim tuljenjem in ga, ker je bil izredno močan, tudi premagal. Ko pa je nekega tovariša hudo ramil, je profesor Chulo vzel palico in Tarzana naklestil.

Palica je napravila na Tarzana globok vtis. Od tega dne je postal krotkejši, in če je profesor hotel pri njem kaj doseči, je bilo treba samo pokazati palico, in Tarzan je ubogal. Ščasoma se je privadil na kuhano in toplo hrano, dasi je bil po prvih takih jedeh nekaj dni bolan.

Prva beseda

Polagoma se je naučil tudi govoriti. Nekega dne je profesor razlagal gojencem s pomočjo modela telefon. Tarzan je poslušal z napeto pozornostjo. Naenkrat je vstal, stopil k modelu in pričel tudi ponavljati njegove besede, sprva jecljaje, potem pa čedalje razločneje.

Od tistega dne se je iz divjaka razvil civiliziran bel dečko z nenavadno bistroumnostjo, ki je hitro napredoval v učenju. Na svojo preteklost se seveda nič več ne spominja in tudi danes še ne ve, kako je prišel v pragozd in kdo so bili njegovi starši. Edino kar se spominja je to, da se je igral z opicami.

Danes je Ruben Marroquin senzacija San Salvadorja. Profesor Chulo, njegov vzgojitelj, bo napisal knjigo o pravem Tarzanu in njegovih doživljajih, ko je kot majhno dete, vsem nevarnostim pragozda izrečen, se dan in noč prebija skozi življenje...

Izdajalka sovražnika države št. 1

izgnana iz Amerike

Chicago, v maju. Ameriški tisk je obširno poročal o neki »dama v rdečem«. To je bila ženska, ki je čikaški policiji izdala ameriškega sovražnika države št. 1 Johna Dillingerja. Policija ga je, kakor znano, zasledila in ga s streljalo strojnega revolverja pokončila. Na glavo Johna Dillingerja je ameriška policija razpisala veliko nagrado, katero je dobila ta izdajalka.

Gangsterji so se zakleli, da bodo izdajalko, ki je bila Dillingerjeva ljubica, umorili. Zdaj je prišlo na dan, da »dama v rdečem« ni odpotovala takoj po izdaji v Evropo, temveč se je vkrcala na parnik v Evropo šele 26. aprila.

Dama v rdečem

O »dama v rdečem« pripovedujejo v Ameriki pravcate legende. Nekateri trde, da je izdala sov-

ražnika države št. 1, ker je ta ubil nekega policijskega uradnika, ki je bil njen prvi ljubimec. Med preiskavo so pa doznali, da se je »dama v rdečem« v resnici poklonila le velikanske nagrade, ki je bila razpisana na Dillingerjevo glavo. Ta ženska v resnici ni bila nikoli zaročena ali zaljubljena v kakega policijskega uradnika. Ameriška policija je imela stalno neprilike. Ugotovljeno je, da je izdajalka romunska ciganka in se piše Ana Sageu.

Ana Sageu

Takoj po smrti Johna Dillingerja je ameriška policija sklenila, da se reši te demonske žene, ki je neprestano izživala škandale. Pripeljali so jo že v Ellis Island, da bi jo s prvim parnikom izgnali v Evropo. Interventirali pa so neki njeni prijatelji, ki so imeli dobre zveze s policijo, in dokazovali, da je Ana Sageu resila Ameriko strašne nevarnosti, ko je izdala sovražnika države št. 1, zaradi tega ji gre vsa zahvala in zaščita.

Ano Sageu so res izpustili in nastanila se je v Čikagu. Oblasti so vedele, da nima dovoljenja za prebivanje v mestu in tudi ne potnega lista, toda pustile so jo v miru.

Zadnja ljubica

Z denarjem, ki ga je dobila za svoje izdajstvo, si je Ana kupila

bar »Celime« v Indianopolisu. Prepričana je bila, da bo njen lokal vedno poln. Računala je s tem, da bodo drli vanj ljudje iz vse Amerike, da bi videli zadnjo ljubico sovražnika države št. 1. To, da ciganka se je vračunala, Ameriški gangsterji so solidarni, zlasti kadar gre za borbo proti skupnemu sovražniku — izdajalcu. Posiljali so izdajalki dan za dnem grozilna pisma. Dvakrat so poslali nad njo atentatorja in preostalo ji ni drugega, kakor da je bar opustila in izginila.

Ciganska kri

Njena ciganska kri pa ni mirovala. Prišla je v nasprotje z mravstveno policijo, zaradi svoje ga nemoralnega življenja. Aretirali so jo in jo zaradi vladugarstva izgnali iz Čikaga. Zopet je imela srečo in se rešila policije ter čakala na trenutek, ko bosta na varnem dva njena največja sovražnika, Dillingerjeva prijatelja Nelson in Hamilton. Ko je policija tudi ta dva ubila, se je Ana zopet pojavila v javnosti. Povzročila je več novih škandalov. Sprva je policija gledala skozi prste, naposled so jo pa le aretirali in 26. aprila vkrcali na ladjo, s katero se je odpeljala v Evropo.

Romanske oblasti najbrže niso prejele z veseljem in verjetno je, da bo izgnana tudi iz Romunije.

Spominska akademija mladine

Cenimo pravilno stremljenje naše mladine

Maribor, 13. maja.

V proslavo narodnih mučnikov Zrinjskega in Frankopana so priredili dijaki državne trgovske akademije v Mariboru pretekli ponedeljek zvečer v Narodnem gledališču pestro akademijo, ki je zabeležila prav lep uspeh. Prireditve, katere pokroviteljstvo je prevzel predsednik mariborske občine dr. Juvan, je privabila v gledališče številne prijatelje našega trgovskega naraščaja. Posebno številno je bilo zastopano mariborsko trgovstvo, navzoči pa so bili tudi zastopniki vseh mariborskih srednjih šol. Prav je, da prihajajo na prireditve našega dijaštva starejši, ki se lahko prav tu uverijo, da je današnja mladina še vedno pobornica idealnih stremljenj in da marsikateri odtok na njen račun ni upravičen.

Pred sporedom je nagovoril zbrane dijak Bogomir Smerdu, ki je povdaril hotenje dijaštva trgovske akademije, ki se že zdaj z vso vnemo pripravlja za važno vlogo, ki jo bo v doglednem času igralo v našem gospodarskem življenju. Na mladini bo zgrajena naša bodočnost, zato bi naj starejši nikoli ne odrekli pomoči, če jim je res do zgraditve velike in močne Jugoslavije.

Spored, ki so ga izvajali gojenici akademije je bil sestavljen izredno pestro. Najprej je zapel Ladislav Rakovec tri pesmi, za katere je žel obilo živahnega odobravanja. Sledil je dvospev Oige Koroščeve in Anice Kopicve, ki sta občuteno zapeli tri narodne pesmi. Nato je Volko Lokošek z veliko rutino zaigral na

klavirski harmoniki Dvorakove »Slovanske ples« in Linkejevo težko skladbo »V kraljestvu luč dne«. Na zahtevo publike pa je moral zaigrati še en dodatek. Po odmoru je sledila Lunačekova enodejanka »Vest« v režiji gledališkega igralca Maksa Furijana. Državnega svetnika je podal Miloš Fock s precejšnjim vživljenjem. Njegovo ženo je igrala Elvira Iskrova, policijskega predstojnika Radomir Kralj, župnika pa Ivan Lešnik. Gledalci so živahno nagradili igralce z aplavzom, a tudi enodejanka sama, ki ima značaj satire, je ugajala. Najlepši uspeh prireditve pa je zabeležil mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Vasilija Mirka. Najprej so zapeli D. Jenka »Barokarolo iz Pribislava in Božane« in B. Ipavca »Kolo iz Teheranskih plemičev«. Nato so podali tri slovenske in po eno hrvaško in slovaško narodno pesem. Nekatere skladbe so morali na željo občinstva ponavljati.

Ponedeljska akademija je bila že tretja od obstoja mariborske Drž. trgovske akademije in je kot vse dosedanje pokazala, da trgovski akademiki kljub obilnemu šolskemu delu delujejo tudi na področju kulture in nosijo v sebi še vedno podedovano kal slovenskega študenta: idealizem za vse, kar je lepo, dobro in koristno.

— ob —

Poročila sta se pri sv. Jakobu v Ljubljani g. Anton Bervar, višji kontrolor drž. žel. v Beogradu in gđ. Mimika Vollmaier iz Selnice ob Dravi. Obilo sreče!

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

113

Tom se je začudil, a ni hotel ničesar reči. Marsikaj se mu je v tej hiši zdelo čudno in skrivnostno, a pošten mornar si nikdar ni kaj posebno belil glave s takimi vprašanji.

»Zdaj moramo hitro delati, Tom«, je čez čas prišel Jack. »Na vašino posestvo se ne moreta več vrniti, zato sem brzojavno naročil nekemu mojemu zaupniku, da ga takoj proda za vsako sprejemljivo ceno. Pravkar sem dobil odgovor, da je to že izvršeno, denar pa je varno naložen v neki banki. To izgubo vama bom skušal nadoknaditi.«

Tom je kar zazijal od začudenja. Občudoval je Jacka, ki je znal tako hitro in uspešno voditi stvari za katere on sploh niti ne bi pomislil.

»Ali se bova morala odseliti kam drugam?« je naposled vprašal Jacka.

»Da, in sicer daleč odtod. Tale hiša tudi ni več tako varno pribežališče, kot je bila svojčas. Na 'Terorju' pa tudi za vedno ne moreta ostati. Odpotovala pa ne bosta sama. Z vama bosta šla tudi Bessie in Edvard, ter dve mladi dekleti, kateri sem jima svojčas izročil v varstvo, ko sem ju pri neki priliki rešil iz rok izsiljevalcev.«

»In kam bomo odpotovali?« je radovedno vpraševal Tom.

»Tega še sam dobro ne vem. Na vsak način v tak kraj, kamor ne seže roka angleške policije«, je odgovoril Jack in pogledal na turo.

»Kmalu bodo tu«, je naposled spregovoril.

Tom ga je zopet ves, začuden pogledal.

»Mislim Edvarda Longa in Bessie«, mu je pojasnil Jack. »Ko prideta, bomo potem s 'Terorjem' odpluli do Liverpoola, medtem pa se bo vse že toliko uredilo, da bomo vedeli, kam naj odidemo.«

Vi neprestano skrbite za nas in nas obšipavate z dobrotami, mi smo pa prav za prav tako malo storili za vas«, je odgovoril Tom in hvaležno pogledal Jacka.

»Moja dolžnost je, da pomagam prijateljem, ki so mi bili zvesti in me tudi v smrtni nevarnosti niso zapustili.« je kratko odvrnil Jack.

Tom se je zdaj poslovil, ker ga je preveč imelo, da ne bi teh novic takoj povedal svoji Molly.

Jack je zdaj ostal sam. Že nekaj dni si je zaman belil glavo, kje bi našel tako zavetje, da bi bili njegovi prijatelji varni.

V Evropi se mu noben kraj ni zdel dovolj varen. Slučaj bi lahko nansel, da bi angleška policija zvedela za njihovo bivališče in kaj potem čaka njegove prijatelje, je dobro vedel.

Mehanično je razgrnil neki časopis in ga bežno prelistal. Slučajno je bil vzel v roke ameriški časopis, in že ga je hotel zopet zložiti, ko mu je pogled ostal na nekem velikem oglasu, v katerem je nekdo prodajal ogromno posestvo v Arizoni, v bližini ameriško-mehiške meje.

Z zanimanjem je prečital ta oglas in ko je prišel do konca, se je prepračil, da približno ve, kje je to posestvo, kajti ko je pred leti bil v Ameriki, je potoval tudi skozi Arizono.

Jack je sedaj vročično premišljeval.

Dan, njegov zanesljivi in zviti pomagač, ki je bil poleg tega tudi precej izobražen, mora takoj odpotovati v Ameriko, in če ugotovi, da je to posestvo v dobrem stanju, naj ga takoj kupi.

Nemudoma se je lotil dela. Stavil je dolgo brzojavko na posredovalca, ki je prodajal to posestvo, v katerem mu je sporočil, da se neki bogati Anglež zanima za to posestvo in da bo čimprej prispel iz Evrope njegov poverjenik.

Kmalu nato, ko je odposlal brzojav, sta prispela Bessie in Edvard, ki je šele pred nekaj dnevi okrevl.

Svidenje obeh prijateljev je bilo zelo pristrčno, toda obema se je poznalo, da ju tarejo moreče skrbi.

Še isti večer pa je imel Jack dolg razgovor z Danom, katerega mu je razložil vse podrobnosti in mu dal obširna navodila in pooblastila.

Takoj naslednje jutro je Dan odpotoval.

Življenje v skrivnostni hiši je teklo mirno dalje. Čeprav so s podvojeno pozornostjo opazovali vsakogar, ki je prišel v bližino skrivnostne hiše, se vendar ni pripetilo nič sumljivega.

Toda Jack nikakor ni zaupal temu navideznemu miru in zato je moral biti 'Teror' noč in dan v pripravljenosti za takojšen odhod.

Ela, Bessie in Molly so bile nerazdružne in Bessie in Molly sta še vedno upali, da se bo Ela pomirila in končno tudi odpustila Jacku.

Tako so minevali dnevi, minil je teden, dva, minil mesec, odkar je bil Dan odpotoval iz Londona, a še vedno ni bilo nobenega glasu od njega.

Jack je vedel, da bo njegov pomagač hitel kolikor bo le mogel. nekega dne je res prispel brzojav s kratkim sporočilom:

»Vse je v redu!«

V NOVI SVET

Brzojavka je prispela in s tem je bil storjen prvi veliki korak. Ogromno posestvo je bilo kupljeno in tu bodo zdaj Jackovi prijatelji lahko uživali mirno in brezskrbno življenje.

Zdaj je bila Jacku glavna skrb, da svoje prijatelje, ki jih je londonska policija iskala na vse strani, spravi iz Londona na varno.

Poslal je Jima v Liverpool, da od tam odpotuje z obema Edvardovima varovankama v New York in dalje v Chicago, kjer bi čakal Jacka.

Vsled tega je moral Edvard prodati svoje posestvo v Walesu. S težkim srcem sta Edvard in Bessie zapustila domačijo, kjer sta bila preživela toliko srečnih dni...

V skrivnostni hiši je postalo vse bolj tiho in mirno. Vsi so bi-

li žalostni in potrti, da morajo zapustiti domovino, ki so jo vroče ljubili. Zla usoda jih je spravila v tak položaj, da jim je bilo bivanje v domovini odslej onemogočeno in da si bodo morali poiskati drugo, novo onstran morja.

Dnevi so potekali v mrzličnem pripravljaju za tako dolgo potovanje. Vsak je hotel vzeti v novo domovino vse ono, kar mu je v teku let postalo drago in domače.

Naposled je bilo vse končano. Jim je bil že na poti, a Dan jih je že čakal na posestvu. Sedaj je preostalo samo še, da se vkrcajo na 'Teror' in odrinejo na dolgo pot.

Mlada para, Long in Smith, sta se še enkrat povzpela v najvišje nadstropje skrivnostne hiše in si poslednjič ogledala obalo Temze in morje hiš orjaškega velemera, ki ga bodo zdaj zapustili za vedno...

ZA GOSPODINJE

Kadar je veliko dela v hiši, ki je tudi zelo naporno, mora gospodinja misliti na to, da se po takem delu začasno vsaj malo odpočije. Kajti izmučeni živci se kaj kmalu maščujejo.

Ta počitek, ki si ga ne privoščite, ker ne utegnete počivati, pa ni vprašanje časa ampak samo vprašanje trdne volje in pametne razdelitve dela.

Po napornem delu se moraš svojemu zdravju na ljubo odpočiti kakih 15 do 20 minut. Vleži se, zapri oči in izprezi za ta čas vse misli in skrbi. Zlasti zdaj spomladi, ko veliko bolj občutiš to trudnost in ko je tudi več dela, ne opusti kratkega počitka po kosilu. Sleci se in leži za pol ure v postelji. Ta počitek te bo osvežil in okreplil in boš zamujen čas lahko nadoknadila ker ti pojde potem delo hitreje izpod rok. Imej pa pri tem okno odprto, da se nadlihaš svežega zraka.

Sopara kuhinje in vročina ognjišča škodujeta koži, zato namaži obraz z mastno kremo, ko pa prenehaš kuhati, obriši obraz s suho krpico, ker s tem odstraniš tudi prah, ki se ti je nabral na obrazu.

Ko se po spanju prebudiš, se dobro pretegni, ker to je nekaka gimnastika, ki osveži hrome ude.

Utrujene oči osvežiš najbolje z mlačnim kamiličnim čajem. Platneno krpico pomoči v čaj in si jo položi na oči. Tudi obraz je priporočljivo umivati s kamiličnim čajem.

Tudi za utrjene noge je dober kamilični čaj, ali pa prideni vodi za noge malo galuna ali salmijaka. To je poceni in posveži mišice.

Astrološka napoved

za 14. maj.

Danes je nekoliko prijaznejši dan. Napetost popušča, pojavljajo se dobri vplivi, ki zbuja v duševnosti ljudi plemenitejša čustva. Aprilci in novembrovci pa teh dobrih vplivov ne bodo še deležni. Naj se varujejo prenačelnja, da ne zaidejo v neprimliko! V splošnem je za poslovno in za poklicno življenje današnji dan ugoden; obetajo se materialni uspehi, zboljšanje domačih razmer. — Ljubezem je danes v boljših aspektih.

Iz domačih gajev

Vida Taufer:

Zavrženo pismo

Saj res ne vem,
čemu sem mu pisala:
pri sreči mi je zdaj tako hudo
če mogla bi,
bi bridko zajokala,
tesno zakrila ranjeno roko.

V avgustu, na nedeljo sem pisala,
žarele so mi žalostne oči,
in trikrat pismo sem potem prebrala,
s seboj nosila ga tri dolge dni.

Podlesek moj,
sama šva zdaj ostala,
samo ti veš, kako mi je hudo.
Saj res ne vem,
čemu sem mu pisala,
čemu zdaj nosim ranjeno roko.

★

Vida Tauferjeva iz Zagorja je nastopila v javnosti kot pesnica, ko so J. Vidmar in tovariši pričeli izdajati revijo »Trije labodje«. Pozneje je objavljala svoje verzve v raznih revijah. Naša pesem je vzeta iz antologije »Slovenska sodobna lirika«.

Njene zakonske zapovedi

Zakon, ki ga je bil sklenil mister Fred Turner iz Londona z dražestno Parižanko Jvette, ni bil dolgo trajen. Že nekaj tednov po poroki je spal parček pred pariškim sodiščem zaradi ločitve. Ker je ločitev zakona zahteval gospod soprog, češ da ne more živeti skupaj z ženo, ki je vsa njegova dejanja in nehanja stavela pod paragraf. Dokazilo je prinesel na sodnijo in sicer tablo, na kateri je bilo v okvirju in pod steklom napisanih 10 zakonskih zapovedi, ki jih je sestavila njegova soproga in jih obesila na steno njegove sobe v vednost in naznanje.

Sodnik je prebral te zapovedi, ki so se glasile: 1. bodi vedno obziren do svoje žene; 2. pusti tudi meni malo žepnega denarja ne smatraj me ne za igračko ne za dekle; 4. kadar odhajaš, mi povej, kdaj se vrneš; 5. povej mi tudi vedno, kam greš; 6. če ti na meni ni kaj prav, ne kritiziraj me vpričo drugih; 7. pokliči me vedno po imenu in ne vprič »halo«, kadar kaj od mene želiš, ker sem jaz tvoja žena in zaslužim spoštovanje; 8. ne govori nikdar slabo o svojih prijateljih; 9. daj tudi meni malo žepnega denarja in ne zahtevaj o tem obračuna; 10. prosim, ne loputaj z vrati, ampak se rajši z menoj razgovori!

Gospa Jvette je sodniku plaho izjavila, da ni hotela s temi zapovedmi moza ne komandirati ne ne ga žaliti, ampak ustvariti dobro podlago za njun zakon. Ker pa njen mož za njeno dobromišljeno namero nima ne smisla ne razumevanja, je seveda pripravljena se povrniti k svojim staršem. Zato je sodišče zakon s medsebojnim sporazumom ločilo.

Nekega enornarja v Hamburgu so vprašali, kje ima dom.

— Mornar ima dom na vseh straneh širnega morja.

— Kje imate pa ženo?

— Doma!

Boj pri kuluku

Plaj, 13. maja.

Učar Gregor, upokojeni rudar iz Stogovcev je bil s 5 tovariši zaposlen pri kuluku na cesti. Ker sta bila pa različnega mišljenja glede izvršitve nekega dela, sta se sporekla s sosedom Ribičem Antonom. Ribiča je to tako ujezilo, da je pograbil lopato, ki jo je rabil pri svojem opravljanju, ter udaril z njo Učarja po glavi. Zadal mu je zelo resne poškodbe in so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico.

Splošna stavka po vsej Grčiji

Atene, 13. maja. t. Danes od polnoči naprej je pričel splošen štrajk v Atenah in mnogih drugih mestih v provinci. V najvažnejših javnih ustanovah se vrši delo, tudi listi izhajajo, toda v manjšem obsegu.

Opozorilo

Ljubljana, 13. maja.

Pri izvrševanju vsakovrstnih poslov se razni ljudje predstavljajo za novinarje ter razkazujejo tudi nekakšne novinarske legitimacije. Jugoslovensko novinarsko združenje kot poklicna organizacija novinarjev je doslej edina ustanova, ki na temelju svojih pravil in novinarske uredbe presoja, kdo je novinar in kdo ne.

Ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja opozarja javnost, da so pravi poklicni novinarji samo člani JNU, ki imajo posebno legitimacijo. Ta legitimacija ima črne usnjene platnice, identiteta člana JNU je potrjena z žigom in podpisom predsedstva Centralne uprave JNU, s fotografijo in potrdilom uredništva pri katerem član deluje.

Nobena druga legitimacija se ne sme smatrati za legitimacijo poklicnega organiziranega novinarja. Tudi izkaznice, ki jih izdajajo uredništva raznih listov, in zelene legitimacije od generalne direkcije državnih železnic za vozne olajšave ne veljajo za legitimacije poklicnih novinarjev. Od vsake osebe, ki se predstavlja za novinarja, naj se zahteva črna legitimacija poklicnih novinarjev. — Da se prepreči zlorabe, je treba »novinarjev, ki nimajo take legitimacije, prijaviti ljubljanski sekciji JNU.

Pozornost je potrebna tudi pri nakupu telefonskih imenikov. Beograjski sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja je bila od poštne ministristva pooblaščenca za izdajo telefonskih imenikov. Samo ti imeniki imajo vse uradne podatke. Imeniki beograjske sekcije JNU imajo svetlo modre, dvakrat temnomodro prepašane platnice. Paziti je treba na letnico 1936. in na napis »Založba Jugoslovanskega novinarskega združenja — sekcija Beograd«. Prodajajo se namreč tudi zastareli in nepopolni telefonski imeniki. Pravi telefonski imeniki za Dravsko banovino se dobijo pri vseh poštinih uradih za 10 Din. Telefonski imeniki za vso državo iste založbe, lično vezani, za ceno Din 85. — in poštino, pa se naročajo pri Jugoslov. novinarskem združenju, sekcija Beograd, Frankopanska ul. 28.

Najmanj čitajo služkinje, trgovci, industrijci in obrtniki

Zagreb, 13. maja.

Tudi v Zagrebu je Delavska knjižnica, ki je te dni izdala poročilo, ki kaže kulturni nivo Zagrebčanov, ki se poslužujejo izredno obsežne Delavske knjižnice.

Zanimivo je, da je knjižnica izposodila največ leposlovnih knjig. Leta 1932, je knjižnica imela 964 članov, koncem lanskega leta pa že 1.412 članov. Danes izposoja knjižnica svoje knjige že 1.676 članom. Delavska knjižnica je pa tudi največja v Zagrebu. Ima namreč na razpolago okoli 11.000 knjig.

Med izposojevalci knjig niso morda v večini delavci, temveč akademiki, dijaki in člani svobodnih poklicev. V večini so torej konzumenti iz intelektualnih krogov, delavci pa v manjšini. Sele na tretje mesto pridejo zasebni uradniki. Med izposojevalci je bilo nad 12.000 intelektualcev.

Med delavci je bilo največ delavcev iz gradbene stroke. Samostojni obrtniki in trgovci so zelo slabi konzumenti Delavske knjižnice. Ti so si izposodili samo 274 knjig. Služkinje so si izposodile 30 knjig, nameščenci zabavišč 115 knjig, gospodinjje pa razmeroma veliko število knjig, namreč 2.435.

Knjižnica je izposodila največ leposlovnih knjig, in sicer 17.238. Za temi pridejo po številu kulturno zgodovinske knjige, biografije, spomini in eseji, nato knjige o socializmu in delavskem gibanju ter filozofske in verske knjige. Knjige o umetnosti in književnosti očividno zagrebške čitalce ne zanimajo, ker so jih izposodili le 231. Bolj katastrofalne pa so šte-

vilke o zanimanju za pravne, pedagoške in sportne knjige. Pravnih knjig so izposodili le 64, pedagoških 57, inoeklipedij 20, sportnih pa 16. Na leposlovje odpade torej nad 17.000 knjig, na znanost pa okoli 4.000 izposojenih knjig. Delavci so čitali največ leposlovnih knjig. Po statistiki Delavske knjižnice so najslabši čitalci in izposojevalci obrtniki, industrijci, trgovci in služkinje. Ti so prečitali vsega skupaj 222 leposlovnih knjig in 52 poljudno znanstvenih knjig.

27 ciganskih hiš zgorelo

Jastrebarsko, 13. maja.

Cigansko naselje v Klimčasu pri Jastrebarskem je danes le še žalostno pogorišče. V tem naselju je prebivalo v 27 hišah 80 ciganov, ki so danes vsi pogoreli.

Cigani so si zgradili hiše iz glin in se preživljali s poljedelstvom, mešetarjenjem in krajo. Okoliški kmetje so jih zaradi tega sovražili. Predvčerajšnjim ponoči je kdo izmed njih najbrže maščeval in jim cigansko kolonijo sezgal.

V tovarni za letala v Le Havru (Francija) je 500 delavcev stopilo v štrajk. Zasedli so tovarniška poslopja in zahtevajo 40-urni teden brez redukcije delavcev.

V New Yorku štrajkaajo mornarji. Na obali Hudsona je prišlo do spopada s policisti. Ti so se zagnali na motornih kolesih v množico, ki je demonstrirala. Pri tem je bilo več oseb poškodovanih. Policija je aretirala 250 mornarjev.

stične Male antante. Na konferenci so začeli razpravljati o pospeševanju turizma med Jugoslavijo, Čehoslovako in Rumunsko. Jugoslavijo zastopa načelnik Grgašević.

Zvišane vozne cene

Beograd, 13. maja. d. Doznava se, da je rumunska železniška uprava s klenila zvišati vozne cene za 2%.

Vizumi za francoske sprevodnike

Džibuti, 13. maja. b. Po italijanski zasedbi železniške proge Addis Abeba—Džibuti morajo sedaj imeti francoski sprevodniki posebne vizume, ki so jih dobili od italijanskih oblasti. Brez tega vizuma ne sme noben francoski sprevodnik prekoračiti meje med francosko Somalijo in italijansko Abesinijo. S tem hoče Italija pokazati, da so v Abesiniji novi gospodarji.

Amerika

se ne zanima za DN

New York, 13. maja. k. Glede na glasove o reformi sveta DN piše »New York World Telegram«, da nima niti najmanjšega povišanja, da bi branili nadaljnji obstoj te ustanove, posebno ker se DN ne bavi z najbolj važnimi gospodarskimi vprašanji.

Glas je ljudski glas Oglašuj le v Glasu

Celje

c— Za 1 srebrno uro, 4 mesece zapora. Pred malim kazenskim senatom je bil 2-letni Božo Piljič iz Drniša srez Knin, obsojen na 4 mesece strogega zapora in 2 leti izgube častnih pravic, ker je ukradel 17. februarja posestniku Krajncu Jožetu v Mlačah pri Ločah iz zaklenjene omare srebrno uro z verižico, vredno 1.000 Din. Pri Krajncu je tisto noč prenočeval in zvečer jim je popravil še etensko uro. Ker se na popravo ur dobro razume, je pravil, da je iste popravljal tudi pri orožnikih.

c— Konj mu je zlomil desno nogo. Oset Jožeta, 30-letnega hlapca pri Francu Mastnaku, trgovcu v Vrhnem pri St. Jurju ob juž. žel., je preteklo nedeljo brenil doma konj s tako silo, da mu je zlomil desno nogo.

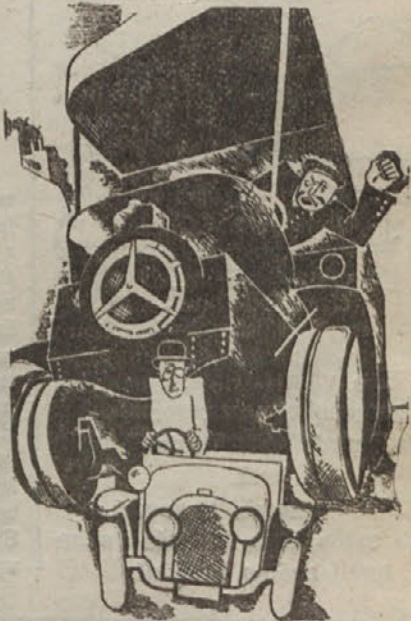
c— 8 koso ga je. V Drešnji vasi pri Petrovčah je v ponedeljek pri igranju 10-letni Franc Kos s koso hudo poškodoval po desni nogi 8-letnega sina tovarniškega delavca Marnika Francea. Poškodovanec se zdravi v bolnici.

c— Vseposvoda same nesreče. Na cesti v Račici pri Zidanem mostu je v nedeljo padel s kolesa in se močno poškodoval po glavi in levi rami 30-letni progovni delavec Anton Sušin. — Leopold Udač, 27-letni rudar v Hudi jami, je pa istega dne doma tako nerodno padel, da si je izpahnil desno roko. Oba se zdravita v celjski bolnici.

c— Oproščeni so bili pred tročlanskim kazenskim senatom v torek, delavci Alojz Uršič, Jože Štusej in Alojz Debelak, ki so bili obdolženi, da so v noči na 31. marca 1934, v Dekmarcu pri posestniku Francu Naretu vzeli 100 l rdečega vina in škropilnico, pri posestniku Černeliču Jožu pa istotako 100 l vina, v skupni vrednosti 1.350 Din. Sodišče priči Vnučec Anton ni verjelo ter je vse tri obdolžence oprostilo.

Italijanski demanti

Adis Abeba, 13. maja. e. Italijanska vrhovna komanda demantira vesti, da vrši neko rekrutacijo med Abesinci in da jih jemlje v svojo vojsko. To se ne bo zgodilo niti v prihodnosti. Ta vesti so nastale, pravi ital. vrhovna komanda, ker so se abesinski bojevniki v masah udajali italijanskim komandam.



Prehitevanje prepovedano!

Odmev Našičke afere

Osiijek, 13. maja

Včeraj je bila pred okrožnim sodiščem v Osijeku razprava, ki je nekak odmev Našičke afere. Dr. Svetozar Grgin je pred tedni srečal poljedelca Stojana Makeviča iz Čepina. Po obtožnici je Makevič tedaj rekel dr. Grginu: Čuješ ti, če se boš le s pristom dotaknil dr. Popovića, boš izgubil glavo.

Zaradi tega je dr. Grgin tožil Makeviča, ki je bil in je še nekak telesna straža dr. Popovića. Makevič je pa tudi vložil tožbo proti dr. Grginu, češ da mu je ta rekel: Lopov, lopov ti, gardist dr. Popovića. Sodišče je Makeviča obsodilo na 300 Din kazni, dr. Grgina pa je oprostilo.

Dr. Goebbels o gledališču

Monakovo, 13. maja. Ob otvoritvi gledališkega tedna je imel nemški minister za propagando velik govor o nalogah nemškega gledališča v Hitlerjevi Nemčiji. Predvsem mora gledališče služiti skupnim interesom vsega naroda, je rekel Goebbels. Glede oblike se mora gledališče povrniti v preteklost, glede vsebine, inscenacije in igre pa naj mu bo za vzor Šekspir.

Turistična Mala antanta

Bukarešta, 13. maja. Včeraj so otvorili konferenco stalnega sveta turi-

Skrivnosti bridke spovednice

Ljubljana, 13. maja
Zanimiv in hkratu žalosten je pogled v policijski dnevnik. To so skrivnosti bridke spovednice, namenjene vsem in vsakomur, kdor se le hoče pečati z — zasledovanjem zločincev.

Človek izgubi vsako pošteno ime ter postane samo še številka. Dnevnik se začne s preklic. Cela kopa ljudi je preklicana. Kakor hitro si v tem dnevniku, si in ostaneš mrtve. Le težko zopet oživiš ter smeš naslopiti kot živ človek z vsemi pravicami ter dolžnostmi človeka. Skoraj ne smeš na ulico, ne da bi se te kdo ustrašil, pa magari prijatelj, češ, da si vstal od mrtvih. Živi smrti so zapisani tudi vsi preklicani radi zapravlivosti. Nič več nisi gospodar nad samim seboj, drugi zate misli in zapravlja, v kolikor sme in si upa.

Izobčenci

Pa še eni so v tem dnevniku zapisani: to so vsi izobčenci družbe. Zagrešili so proti nam in Bogu in so zapisani v to knjigo živih mrtvecev. Kdor je pošten, se jih mora izogibati. Če noče še on postati gobav ter nečist. In tako ostanejo vsi ti res — izobčenci — pred oblastem, je zaslužen za narod.

či iz človeške družbe in tavajo po svetu, dokler jim čas ne izbrise grohov ter se vrnejo med nas.

Tvoje in moje

Sicer pa ima ta dnevnik popisane same tatvine po naši dolni šentflorjanski. Menda človek res ne razlikuje več kaj je moje in tvoje. Krade vse, še celo ljudi. Odrasli se še nekako otresemo tatov in tako rešimo sami sebe, otroci pa čisto postanejo plen lovcev »na človeške glave«. Včasih so samo cigani kradli otroke, danes so pa že na delu moderni cigani, ki bolj izbirajo.

Popravki imen

Nočeš, da bi se tako in tako pisal, pač pa želiš, da se piše drugače. In policijski dnevnik prinese spremembo tvojega imena: za ves svet si zdaj to in to. Včasih policijski dnevnik tudi prinese bolj žalostno ugotovitev: n. pr. razbojnik Pogorevčič Fortunat, se ne piše tako, temveč se piše Pogorevčnik Fortunat, zasledovan od vseh žandarmerijskih stanic v dravski banovini. (III. No 12194/2 — 1936) In razbojnik je zasledovan. Kdor ga

Martin Rom je bil ponovno zaslišan. Zapletel se je v protislovja in preklical vse svoje prejšnje izjave. Izjavil je, da ni spoznal na dvorišču, kjer se je umor izvršil, obtoženega Peca, temveč nekega Martina Weissa, ki je bil Pecov sluga. Sodišče domneva, da je sam Rom zapleten v zločin, zaradi tega so ga aretirali.

Dan v Borovem

Dopis s pota

Vukovar, v maju.

V Borovem ob Vukovaru je nikoli sredi zelenih livad in vrtov v kratkem času treh let, kot bi ga pričaral za magično palico, novo mesto. V ostrem kontrastu stoji sedemnadropne steklene mamutske zgradbe, iz katerih se razlega bučanje strojev, in lične rdeče hišice delavcev in nameščenecv z idilo, ki vlada naokrog: prostranimi svežimi travniki, gostim zelenjem in široko Donavo v ozadju. Toda v slučajnostnem posetniku, ki zaide v to okolico, zmaga veličasten občutek dela nad idilično pokrajino, ki ga obdaja.

V Borovem nastaja novo industrijsko mesto. Danes dela 1.200 delavcev, toda to je vse še začetek, in novi tvorniški objekti rastejo iz tal kakor gobe po dežju. Ker metoda Bate je metoda velekapitala z vsemi njegovimi svetlimi in senčnimi stranmi. Strojna mehanizacija, delitev dela, brzina in štedenje časa, zaslužek od kosa, udeležba na čistem dobičku in prometu. S tem se naganja človeka, da uveljavi in izrabljuje svoje sposobnosti in je zaradi tega posamezen zaslužek povsem različen po sposobnosti in uspehu. Dovoljena reklama z lastnim tiskom in propagandnim uradom podpira ofenzivno produkcijo.

Na drugi strani pa se posveča vsa pažnja socialnem skrbstvu delavstva. Delavec ni le pritlikava stroja, ki mu služi, marveč drag sodelavec, v katerem je treba vzbuditi zanimanje za procvit podjetja in ljubezen do dela, ker le na taki podlagi je mogoč razmah in uspeh. To težnjo je opaziti v celokupni organizaciji, pa tudi v tehničnih napravah Batinih tvornic. Ne le, da so delavnice čiste, prostore in značne, ustrezajoče zahtevam moderne higijene, marveč ima tudi vsaka delavska družina in vsak delavec zdravo in leno dvo- oziroma enosobno stanovanje s kopalnico. Stanovanjske hiše Batinih ljudi nudijo prav prijetno nasprotje od ostalih zgradb okolice, ki zbujajo v črni in mastni slavonski zemlji že na prvi pogled vtis kraja, ki mu manjka vode.

Da uspeva vodstvo Bate v vzgoji svojega delavskega kadra je pokazalo veselje, s katerim so ti ljudje brez razlike proslavili svoj praznik dela na dan sv. Jurja, ko je obenem obhajal svojo krstno slavo ravnatelj podjetja g. Maksimovič. Vsak je v pestri množici, ki je tedaj valovala med svečano okrašenimi poslopji, ematral, da je ta praznik tudi njegov praznik, praznik njegovega dela in praznik podjetja, praznik njegovega uspeha in napredka.

Okrog Bate se v naši javnosti že leta vrši srdita borba. Vendar je Bata ravno tako industrija, kakor vsaka druga panoga moderne veleindustrije. Kakor druge veleindustrije, tako ruši tudi on pred sabo malo obrt. Na drugi strani pa nudi toliko drugim družinam zaslužek in kruh.

Kdor pride v Borovo in vidi na licu

mesta nezadržljivi polet razvoja, ogromen obrat, veliko pesem dela in silne investicije, čuti veselje, ki se tod skriva. Dobil bo občutek, da je tukaj na pohodu ona doba moderne industrije, ki se mu je zama upirala, ker ga nosi s seboj tok časa. Lahko izpremenimo nekoč sistem, ki vlada našo dobo, toda načina dela nikdar več.

S. J.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 8 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

HRANILNE KNJIZICE

prodane ali kupite najbolje potem
moje oblast vodo dovoljene pisarna —
Donar tako j. Priložite znamke.

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 39-10.

Sluga

pošten, izobražen, z dobrim nastopom, zmožen, da Vam opravi vsako poverjeno mi nalogo samostojno, išče službo. Cenj. poziv, da se Vam predstavi, na »Glas naroda« pod »Zvest-pošten-inteligentec«.

Trgovskemu potniku

nudim ob lepi proviziji kot postranski zaslužek krasno kolekcijo najnovjših razglednic. Pišite dopisnico na »Glas naroda« pod »Razglednice«.

Vpokojenec

vdovec brez otrok, 48 let star, išče kuharico srednjih let, ki bi bila tudi gospodinja. Zaželjena čista preteklost, ker poznejša ženitev ni izključena. Ponudbe na »Glas naroda« pod značko »Sreča«.

Sopotnika

za Slovenijo išče trg. potnik. Imam lastni avto. Pogoji: Povrnitev polovice stroškov za bencin in olje. Smer potovanja lahko zavisi od sopotnika. Ponudbe na oglasni oddelček »Glas naroda« pod »Družba«.

Kupim

rabljen prenosni pisalni stroj. Pisane ponudbe na oglasni oddelček »Glas naroda« pod značko »Stroj«.

— Natak, hitro prinesite pero, tinto in polo papirja, pa dve priči pripeljite.

— Gospod, kaj pa je? Vam je mogoče slabo? Pokličem tudi zdravnika?

— Ne, samo testament bi rad napravil, preden umrem od lakote. Pred pol ure sem vas že prosil za

Radio Ljubljana

Četrtek: 12: plošče; 12.45: poročila; 13: čas, spored; 13.15: Radijski jazz; 14: vreme, poročila; 18: Bethovnova sonata, izvaja Jadviga Poženelova; 18.40: Slovensčina za Slovence, g. dr. Kolarič; 19: poročila; 19.30: Narodna ura: Jugoslovanski Sokoli neso olimpijski ogenj preko Jugoslavije; 20: Koncert pevskega društva »Cankar«, vodi g. Kristo Perko; 20.45: plošče; 21: Radijski orkester; 22: poročila;

— Kaj bo postal vaš sin, ko doraste?

— On je velik idealist, zato naj bi postal nekaj, kar bi vedno razveseljevalo vso njegovo okolico. Vsak drug poklic bi ubil v njem vsak idealizem.

— Potem naj pa postane — postane — postane: denarni pismo- noša!

Dve smrtni nesreči

Ne puščajte malih brez pravega nadzorstva

Ptuj 13. maja.

V nedeljo se je dogodila v Cirkovcih nesreča, ki je zahtevala življenje 2 in pol leta starega Hraša Vincenca, posestnikovega sina iz Cirkovcev. Imenovani se je igral na vrtu s svojo 4-letno sestrico Julijano, medtem ko je odšla mati v cerkev, oče pa je kuhal kosilo. Ko se je sestrica za nekaj časa odstranila, ni ob povratku več mogla dobiti svojega brata in se ji tudi ni oglasil na klicanje.

Začel ga je iskati tudi oče. Ker ga pa ni bilo nikjer okrog doma, je šel gledat v kakih 150 m oddaljeni potok boječ se, da ni otrok padel vanj in vtonil. Preiskal je vso strugo do bližnjega jezca, toda otroka ni bilo nikjer. Po dveurnem brezspešnem iskanju so pogledali tudi v gnojnično

jamo tik gospodarskega poslopja, ki ni bila zadelana. Na grozo so kmalu potegnili iz nje mrtvo truplo malega Vincenca.

Enaka nesreča se je dogodila tudi v Krčevini pri Vurberku. Posestnica Horvat Jožefa je odšla po opravkih v Mestni vrh. Svoja otroka, 18 mesecev starega Maksa in 4-letno Jožefo pa je izročila v varstvo svojemu 26-letnemu bratu Francu, ki je duševno omejen. Otroka sta kmalu po materinem odhodu odšla iz hiše, dočim je varuh, ki je jetičen, ležal v sobi.

Ko se je mati vrnila domov, je 4-letna hči Jožefa priletela od sosed, dočim za svojega brata ni nič vedela, kje se nahaja. Po kratkem iskanju je mati kmalu našla Maksa utopljenega v škafo vode, ki je stal pred hlevom.

Senzacija v Gakovu

Subotica, 13. maja.

Predčerašnjim je bila glavna razprava proti Martinu Pecu, ki je bil obtožen, da je s sekiro ubil svoje starše. Na razpravi je nastal senzacionalen preokret. Glavna priča, ki je Peca obremenjevala, je bila aretirana. Obtoženi Pec pa je bil oproščen. Na licu mesta so se sodniki prepričali, da glavna obremenjevalna priča Martin Rom, ni mogel videti, kakor je izjavil, obtoženega Martina Peca, kako je s sekiro pobil svojega očeta in mater. Tudi druga priča Svetozar Tomič ni mogel slišati vpitje Pecovega očeta.



— Evo vam gospod, sedaj sva na znamenitem prostoru, kjer vsaka beseda odmeva devetnajstkrat.

— Stijano, semle bi moral pripeljati svojo ženo, ki hoče vedno imeti zadnjo besedo!